

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

סדר קדשים | מסכת זבחים כ"ג-כ"ט
פרשת בחוקותי | כ"א- כ"ז באייר (6-12 למאי)

דף כ"ג: מנויים לקרבן הפסח

התאזמים אחיטור ויהואש התחלפו ביניהם בהשגחה על הכבש המתולתל. השנה הם כבר גדולים ואבא הפקיד בידיהם את ההשגחה על קרבן הפסח מן הכפר בגליל עד לבית המקדש. הם דאגו להשקות ולהאכילו ושמו עליו מכל משמר.

בהגיעם לירושלים הם נכנסו לגור בבית קרוביהם, ואחר הצהריים בערב פסח הם נכנסו עם אבא לעזרה של בית המקדש כדי להיות נוכחים במעמד נשיטת קרבן הפסח שלהם.

ביציאה מן העזרה עם קרבן הפסח השחוט הם פגשו את... סבא יואל. השמחה הייתה רבה, מחג הסוכות הם לא ראו את הסבא, ומיד הם פנו לאביהם: "אבא, אולי תזמין את סבא לאכול איתנו את קרבן הפסח?"

אבל הסבא אמר להם: "נכדים חמודים שלי, האינכם יודעים? קרבן פסח נאכל רק למנוי!"

מהם מנויים?

רק מי שנמנה על הקרבן לפני נשיטתו יכול לאכול ממנו אחרי נשיטתו. המנויים על הקרבן מכונים "בני חבורה".

דף כ"ד: רצפת העזרה

הנה גדליה כבר היה ביום השני בבית המקדש. הוא עמד לזרוק דם של קרבן על המזבח כשנפתח הוא הרגיש שהוא דורך בתוך בור קטן. התברר שאכן מרצפת העזרה נטקרה מקומה והוא דרך בכור הקטן שנפער. מיד הרים גדליה את רגלו והניחה על מקום אחר וזרק את הדם.

אחר כך אמר לו אביו: "גדליה, נהגת מצוין!"

- "למה לא יכולתי להשאיר את הרגל בכור? האם רק רצפת העזרה קדושה והמקום שתחתיה אינו קדוש?"

- "לא, גם המקום שתחתיה קדוש. **התלמוד מספר שאחרי שדוד המלך קנה את הר המוריה מארונה היבסי, הוא קידש את רצפת העזרה עד התהום, ובכל זאת יש ספק אם זו צורה ראויה לעבודת המקדש, כשדורכים על מקום נמוך יותר מהרצפה.**"

מן התלמוד

סדר קדשים,
מסכת זבחים, דף כ"ה

"זה היה מעשה באוהלייא, ובא מעשה לפני חכמים בלשכת הגזית והכשירו"

אישתבשת - טעית
איפסולי - להיפסל

א

הסבר: התלמוד מציין שבמקום ששמו היה אוהלייא היה מעשה שקשור לזרימת מים על גבי כלים, והחכמים היושבים בלשכת הגזית בירושלים הכשירו אותם.

מתולדותיו

ישעיהו גזית

(תרפ"ה-תשס"ה, 1925-2005)

ישעיהו גזית ז"ל היה מראשוני חיל האוויר הישראלי. גזית נולד בשייח' אבריק, ובעקבות מאורעות תרפ"ט עבר עם משפחתו לחיפה. בתש"ו (1946) עבר קורס טיסה בחברת אווירון, ולאחר מכן התגייס לשירות האוויר של ההגנה ושירת בטייסת א'. בשנת תש"ח (1948) נשלח לקורס טיסה קרבית בצ'כוסלובקיה עם 10 טייסים נוספים, ועבר הסמכה להטסת ספיטפייר. בשנה לאחר מכן קיבל יחד עם שלושה טייסים נוספים את כנפי הטיס הראשונות של חיל האוויר. גזית שירת כמפקד טייסת, וכן שירת ובמטה החיל בענף המבצעים, שהיה אחראי על תכנון "מבצע קדש", "מבצע שחרית" ו"מבצע אביבה". לאחר מכן מונה גזית למפקד בית הספר לטיסה, שימש יועץ צבאי באתיופיה וסייע בהקמת חיל האוויר של אוגנדה. לאחר שחרורו עבד כקברניט בחברת ארקיע.

אל"מ שייע גזית מפקד תל נוף (Wikipedia, Udi Gazit)

דף כ"ה: החכמים בלשכת הגזית

בתוך דיון הלכתי מסוים בתלמוד, אומרת המשנה: "העיד רבי צדוק... זה היה מעשה... וכא מעשה לפני חכמים בלשכת הגזית, והכשירו".
אנו לומדים כאן עדות היסטורית לעבר המפואר של עם ישראל, בזמן שעמנו ישב על אדמתו בארץ ישראל בהשקט ובשלום.
כל עוד בית המקדש היה קיים, והיהודים לא נרדפו על ידי השלטון, היו תלמידי החכמים מלמדים בנחת את תלמידיהם כראוי. **כאשר התעוררו מחלוקות בין החכמים לומדי התורה, כיצד יש לנהוג בהלכה מסיימת, היו מציעים את המחלוקת לפני הסנהדרין שישבה בלשכת הגזית, וחכמיה היו פוסקים את ההלכה ומכריעים כיצד לנהוג.**

גם התנאים שמאי והלל, אשר תלמידיהם הרבו אחר כך לחלוק אלה על אלה, נחלקו ביניהם בשלוש הלכות בלבד.
החל מן התקופה הסמוכה לחורבן בית המקדש השני, העיקו הצרות והיסורים על עם ישראל, ולא ניתן היה ללמד תורה בנחת. אז החלה תקופה חדשה.

דף כ"ו: הפר השלם

בפרשת ויקרא מופיע הפסוק: "ולקח הכהן המשיח מדם הפר והביא אתו אל אהל מועד".
מפסוק זה לומד התלמוד את ההלכה שבהקמה שהיא בעלת מום אינה ראויה להיות קרבן.
ומה הדין אם היא נהיתה בעלת מום אחרי השחיטה? למשל, אחרי ששחטו אותה נפל סכין השחיטה וחתך חלק מאוזנה, האם אפשר לקבל את דמה ולהמשיך לעבוד את עבודת הקרבן?
התלמוד מלמד שלא. בפסוק שלמדנו כתוב: "ולקח... מדם הפר" - דרשו חז"ל שאם הפר אינו שלם אלא יש בו מום, אי אפשר לקבל את דמו.

דף כ"ז: רב נחמן בר יצחק

התלמוד מביא סברה שאמר רב נחמן בר יצחק, וזו הזדמנות בשבילנו ללמוד על תולדותיו ועל חייו.

רב נחמן בר יצחק חי בדור החמישי של אמוראי בכל. הוא היה תלמידו וחברו של רבא, ולמד גם אצל רב חסדא. עוד בימי רבא שימש רב נחמן בר יצחק בשיבת מחוץ. לאחר פטירתו של רבא עמד רב נחמן בר יצחק בראש ישיבת סומכדיתא עד שנת פטירתו בד' קט"ז.

בין תלמידיו היה האמורא "רבינא" הראשון, שהיה גם תלמיד של רבא, וחברו של רב אשי. רבינא ורב אשי הם שסידרו וערכו את התלמוד הבבלי.

על המפה

שייח' אבריק

שייח' אבריק הוא אזור גבעות הסמוך למפגש עמק יזרעאל ועמק זבולון.
הנקרא על שמו של מוסלמי אדוק שלפי המסורת קברו נמצא במקום. מסורת אחרת מייחסת את הקבר לברק בן אבינועם.

בשנות ה-20 גאל יהושע חנקין את האדמות בשם הקרן הקיימת לישראל.
בשנת תרפ"ה (1925) התיישבו שם יהודים מתנועת הפועל המזרחי, שלאחר מכן עברו לייסד את שדה יעקב.
שנה לאחר מכן נשלח לשייח' אבריק **אלכסנדר זייד כשומר מטעם קק"ל**, הקים חווה במקום וייסד בו את אגודת השומרים. זייד נרצח בשנת תרצ"ח (1938) ובמקום הוצבה אנדרטה לזכרו.

קבר שייח' אברק (Wikipedia.Ori)

תעודת זהות - תלמוד ישראלי

תלמוד ישראלי- הדף היומי לילדים, מחבר ומנגיש את לימוד התלמוד, מגביר אהבת תורה ומעצים את התא המשפחתי והקהילתי.

הפריויקט כולל- שבעה כרכים המקיפים את כל דפי התלמוד עמ"י סדר הדף היומי, עלונים שבועיים המופצים בעשרות אלפי עותקים, דף פייסבוק 60 סרטונים ב- בשיטות ערוץ מאיר עם כוכבי הילדים אסי וטוביה.

למתיחת מוקד לימוד כקהילה או בית ספר
לפרטים: **ענבל הל רכזת פרויקטים**
03-9250274 | inbalh@medison.co.il | טל.

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

★ | מן ההיסטוריה

מבצע אביבה

"מבצע אביבה" היה אחד משלושה מבצעים חשאיים, יחד עם "מבצע יונה" ו"מבצע שחרית", שבמהלכם הועבר נשק מצרפת לישראל בשנת תשט"ז (1956) לפני היציאה למבצע קדש. צרפת הסכימה להשאיל לישראל 23 מטוסי דקוטה, וישעיהו גזית היה האחראי על מבצע ההעברה. ההעברה נעשתה בשלוש קבוצות: קבוצה ראשונה של 5 מטוסים הוטסה על ידי טייסים צרפתים, במסווה של מטוסים אזרחיים שנרכשו על ידי חברת תעופה חדשה. קבוצה שנייה של 8 מטוסים הוטסה על ידי טייסים ישראלים. עשרת המטוסים הנותרים טסו בנתיב שונה על ידי צוותי אוויר ישראלים שהתחזו לטייסים צרפתיים. הם טסו דרך ביזרטה שבתוניסיה ונחתו בעקרון. מבצעים אלה חוללו מהפך בכמות ובאיכות הנשק שבידי צה"ל.

במסכת שבת (דף קי"ח - קי"ט) מספר התלמוד שרבי נחמן בר יצחק היה עושה עבודות שונות לכבוד שבת המלכה, והיה אומר: "כל המענג את השבת ניצל משעבוד גלויות".

דף כ"ח: לאכול כמו מלכים

התלמוד מלמדנו לגבי קרפנות שיש לאכול אותם כמו מלכים. המקור לכך הוא הפסוק בספר במדבר: "וידבר ה' אל אהרן ואני הנה נתתי לך את משמרת תרומתי לכל קדשי בני ישראל לך נתתם למשחה ולכניך לחק עולם".

מכאן דרשו חז"ל שיש דין מיוחד בקרפנות לאכול אותם "למשחה" - פדרך שאוכלים מלכים שבתקופתם היו נמשחים בשמן למלוכה. לכן אין הכהנים אוכלים את בשר הקרפנות אלא כשהוא צלי, ומורחים עליו חרדל כדי שיהיה טעים, כדיק כמו המאכלים שמגישים לפני המלכים.

דף כ"ט: הדרך הארוכה של זכריה

בעדר הפרות עגל ראשון נולד. זכריה בעל העדר שמח מאוד. הוא קנה את הבקמות לפני כמה חודשים וברוך ה' כבר נולד לו עגל. שמחתו הייתה גדולה מפני שהוא יזכה לקים מצות בכור. **במה טוהרה הוא קדוש ואם אין בו מום מקריבים אותו לקרבן.** עמד זכריה ברפת ואמר בהתרגשות על הבכור: "הרי זה קודש" והמתין להגיע עם הבכור לבית המקדש כדי להקריבו. כדי לדעת בדיק מה עליו לעשות, פנה זכריה אל הרב והוא הסביר לו: **"עליך להקריב את הבכור בתוך שנים עשר חודש מהיום השמיני של הבכור"**. זכריה תכנן והתארגן להספיק להגיע לבית המקדש. הוא גר בקצה ארץ ישראל והדרך התארכה והתעכבה לא כפי שהוא תכנן. לאחר תלאות רבות הגיע זכריה לירושלים כשהבכור כבר היה בן שנה וחודש. מאוחר פנה זכריה לכהני בית המקדש ושאל: **"האם אפשר להקריב את הבכור אפילו שכבר עברה שנה?"**.

הכהנים השיבו: "כן, אפשר. אמנם לכתחילה יש להקריב את הבכור בתוך השנה הראשונה, אבל אם התעכבו ולא הקריבוהו, אפשר להקריבו גם אחר כך".

השנה הראשונה, אבל אם התעכבו ולא הקריבוהו, אפשר להקריבו גם אחר כך".

שאלת השבוע

התשובות לשאלות נמצאות בעלון זה

- א. מה למדו חז"ל מהפסוק: "וידבר ה' אל אהרן ואני הנה נתתי לך את משמרת תרומתי לכל קדשי בני ישראל לך נתתים למשחה ולכניך לחק עולם?"**
- ב. מה יש לעשות עם בכור בהמה טהורה?**
- ג. היכן ישבו הסנהדרין ומה חכמיה עשו שם?**

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בטאבלט איכותי או בסט ספרים של התלמוד הישראלי (לפי בחירתכם).

את התשובות יש לשלוח במייל עד יום רביעי בשעות הצהריים: talmudisraeli@medison.co.il
הודעות ישלחו לזוכים במייל ושמותיהם יפורסמו בדף הפייסבוק של התלמוד הישראלי.

*בפיקוח רואה חשבון

מה נכון?

בעלון הזכרו שמותיהם של כמה מבצעים צבאיים. הקיפו בעיגול את 4 המילים ששימשו שמות למבצעים:

יונה

גזית שחרית

אביבה אבריק

דקוטה קדש

70 שנה למדינת ישראל

2008/תשס"ח מבצע עופרת יצוקה

מבצע עופרת יצוקה היה מבצע צבאי נרחב בו תקף צה"ל את החמאס ברצועת עזה, בעקבות ירי רקטות ממושך על יישובים ישראלים בנגב. המבצע החל ב-ל' כסלו, ונמשך 22 ימים. השם "עופרת יצוקה" לקוח מהשיר "לכבוד החנוכה" של חיים נחמן ביאליק, משום שהמבצע החל בחנוכה. מטרת המבצע הייתה לפגוע קשות בהנהגת ממשלת החמאס כדי למנוע את יכולתה להתחמש, ולהביא בכך להפסקת הירי על ישראל ולרגיעה ביטחונית ממושכת. בשלב הראשון הפציץ חיל האוויר את הרצועה, ולאחר מכן נכנסו פנימה כוחות יבשה בשילוב חילות האוויר, הים והתותחנים. במהלך המבצע נהרגו למעלה מ-1,000 מחבלים, ונגרמו נזקים כבדים לרצועת עזה. לאחר כשלושה שבועות הכריזה ישראל על הפסקת אש חד צדדית וצה"ל יצא מהרצועה.

רקטה נורית מאזור אזורי בעזה לעבר ישראל (Wikipedia, paffairs_sanfrancisco)

2008/תשס"ח

דבר תורה לשולחן שבת

בפרשת "בחקותי" החותמת את ספר "ויקרא" מופיעות תוכחות רבות, ועונשים קשים לעם ישראל, אם יחדלו לשמור את דרך ה'. אחד העונשים הוא: **"והשמתי אני את הארץ ושממו עליה איביכם הישבים בה"**. העונש המתואר בפסוק זה הוא הגלייתם של עם ישראל מארצם. אולם בצד העונש, מוצא רש"י גם חיוב בפסוק זה והבטחה טובה לעם ישראל. על פי רש"י, מבטיח הקב"ה בפסוק זה שבזמן שבני ישראל יהיו בגלות מחוץ לארצם הארץ תישאר שממה ולא יכנסו אליה אויבים עד שעם ישראל ישוב לארץ: **"והשמתי אני את הארץ"** - זו מידה טובה לישראל שלא ימצאו האויבים נחת רוח בארצם, שתהא שוממה מיושביה. הבטחה זו אכן התקיימה במשך תקופת הגלות.

יש לי מושג | מקווה כלים

יהודי שרכש או קיבל במתנה כלי מתכת או זכוכית מגוי, צריך לטבול אותם לפני שיוכל להשתמש בהם. במקומות רבים יש מקווה כלים, המיועד להטבלה של כלים כאלה. לפני הטבילה מברכים "אשר קדשנו במצוותיו וציוונו על טבילת כלים". יש פרטי הלכות רבים בנושא ויש לברר כל מקרה לגופו.

